

Interneta platformas e-Brokeris rokasgrāmata

Satura rādītājs:

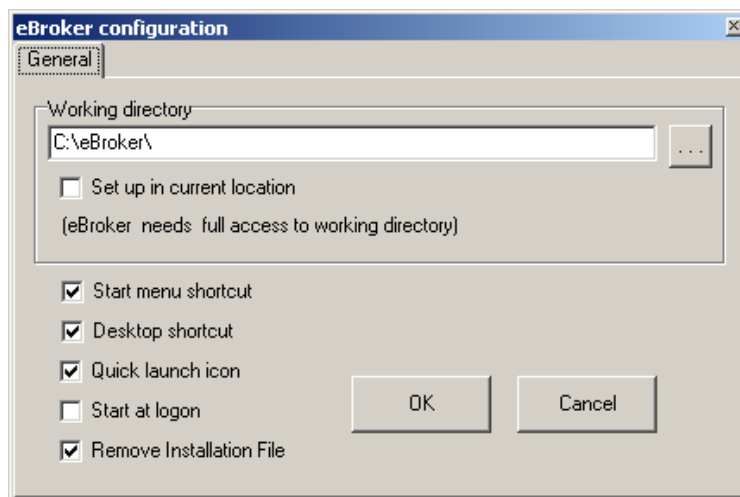
Programmas uzstādīšana	2
Aplikācijas interfeiss	5
Aplikācijas logi	7
1. Galvenais logs ar vispārējo tirgus informāciju	7
2. Detalizētā uzdevumu grāmata	7
3. Cenas izmaiņu grafiks	8
4. Noslēgtie publiskie darījumi (Ticker)	8
5. Noslēgtie privātie lietotāja darījumi	8
6. Ievadītie privātie uzdevumi un darījumi izvēlētajam vērtspapīram (Orders/Trades)	8
7. Visi ievadītie privātie uzdevumi un darījumi (Orders/Trades)	8
8. Lietotāja naudas un vērtspapīru limiti (Summary)	8
9. Emitentu, kas izmanto ziņu tālāk-izplatīšanas pakalpojumu, publicētās ziņas (News)	8
Uzdevuma ievade, labošana un dzēšana	9

Aplikācija e-Brokeris

E-Brokeris aplikācija nodrošina iespēju lietotājiem reālā laika režīmā pirkt un pārdot Baltijas vērtspapīru tirgū kotēto uzņēmumu akcijas izmantojot interneta pieslēgumu. Platformu e-Brokeris piedāvā birža Nasdaq Riga sadarbībā ar Latvijas komercbankām, kuras ir e-Brokeris pakalpojuma sniedzēji.

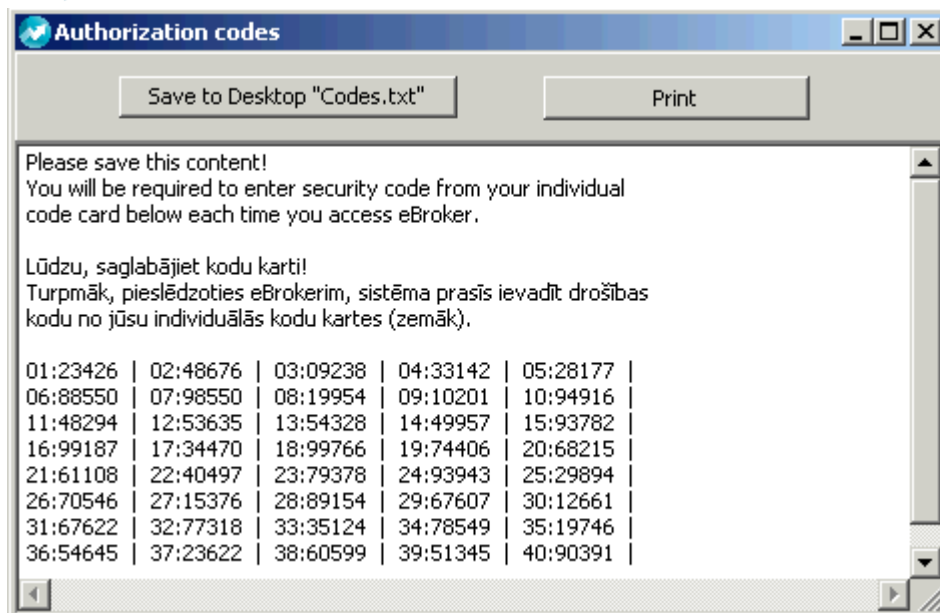
Programmas uzstādīšana

- **Lejupielāde.** Saite instalācijas faila lejupielādēšanai:
<http://www.nasdaqbaltic.com/lv/pakalpojumi-3/e-brokeris/>
- **Instalācija.** Palaižot instalācijas failu, programma jāuzinstalē uz datora, norādot direktoriju, kurā glabāsies sistēmas faili:

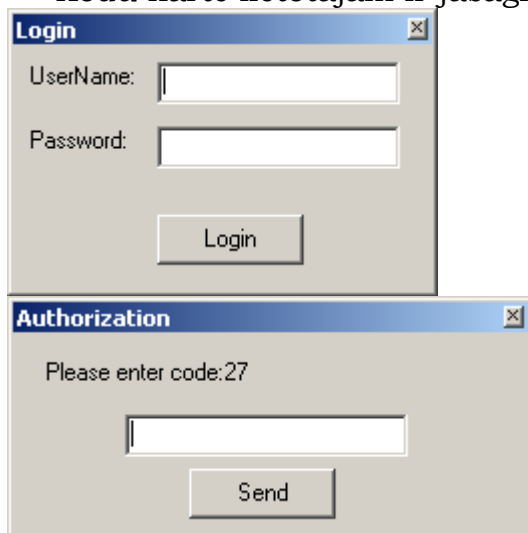

Norādītajā direktorijā tiks izveidotas mapes - DeskTops (lietotāja saglabātās programmas darba virsmas) un MarketData (ar vispārējās tirgus informācijas failiem par katru dienu), kā arī programmas aplikācijas exe fails.

- **Sistēmas startēšana.** Lai startētu programmu ir nepieciešams atvērt exe failu norādītajā direktorijā vai izmantojot *Start menu shortcut* vai *Desktop shortcut*.
- **Lietotāja kods, parole un kodu karte.** Lai pieslēgtos sistēmai pirmo reizi, lietotājam ir nepieciešams lietotāja kods un sākotnējā parole, ko piešķir e-Brokera pakalpojuma sniedzējs. Pie pirmās autorizācijas sistēmā, lietotājam vienlaikus tiek piešķirta kodu karte.

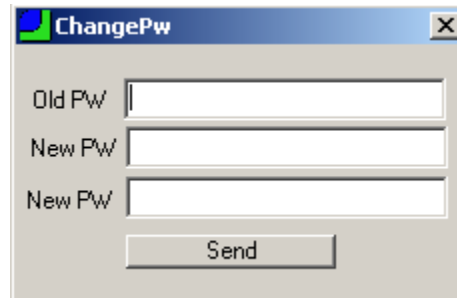
Kodu karte lietotājam ir jā saglabā un turpmāk ir jāizmanto autentificējoties:

Ja kods no kodu kalkulatora tiks ievadīts četras reizes nepareizi, lietotājs tiks bloķēts. Ja lietotājs tiek bloķēts, lietotājam jā sazinās ar e-Brokera pakalpojuma sniedzēju, kurš piešķirs jaunu paroli un/vai kodu karti.

Ja kodu karte ir pazaudēta vai ir aizdomas, ka autentifikācijas līdzekļi ir zināmi trešajai personai, lietotājam nekavējoties ir jā sazinās ar e-Brokera pakalpojuma sniedzēju, kurš piešķirs jaunu paroli un/vai kodu karti.

- **Paroles maiņa.** Pie pirmās autorizācijas sistēmā, sākotnējā parole lietotājam būs jā nomaina, izvēloties sadaļu ACTION/CHANGE PW:

A screenshot of a Windows-style dialog box titled "ChangePw". It contains three text input fields: "Old PW", "New PW", and another "New PW" field. Below the fields is a "Send" button. The dialog box has a standard Windows title bar with a close button (X) in the top right corner.

Old PW lauciņā jāievada sākotnējā parole, abos New PW lauciņos jāievada jaunā parole
Minimālās prasības jaunās paroles drošībai:

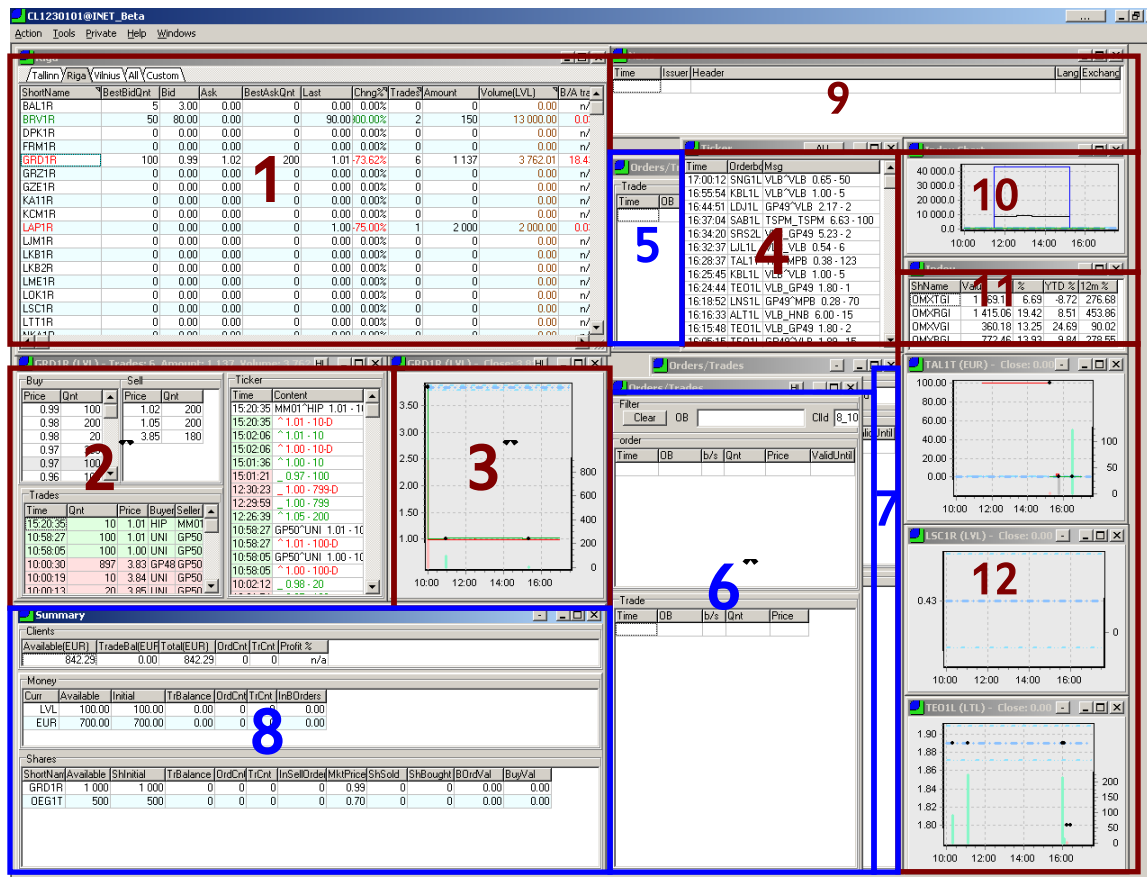
- Parolei jābūt vismaz 8 simboli garai
- Jāiekļauj vismaz trīs no četriem sekojošiem atribūtiem – mazie burti (small chars), lielle burti (capital chars), cipari un simboli.

Aplikācijas interfeiss

Aplikācija nodrošina tirgus datu pieejamību dažādos logos, kurus lietotājs var brīvi izkārtot sev tīkamā formā. Logu izkārtojumu ir iespējams saglabāt, kas pie nākamās autorizācijas reizes tiks automātiski atvērts. Dažādās funkcijas, uzstādījumi un navigācija ir iespējama ar peles palīdzību.

Atverot programmu, noklusētais logu izkārtojums lietotājam ir sekojošs:

(Tumši sarkanā krāsā atzīmēti logi, kas satur publisku tirgus informāciju, savukārt logi, kas atzīmēti ar zilu krāsu atspoguļo lietotāja privāto informāciju (lietotāja pieejamos naudas un vērtspapīru limitus, kā arī lietotāja ievadītos pirkšanas vai pārdošanas darījumus un noslēgtos darījumus)

The screenshot shows the Nasdaq trading application interface with 12 numbered callouts highlighting various features:

- 1: Main market data table showing columns for ShortName, BestBid, Ask, BestAsk, Last, Chng%, Trades, Amount, Volume, and B/A.
- 2: Buy and Sell order book tables.
- 3: Price change graph showing price fluctuations over time.
- 4: Orders/Trades window showing a list of orders with columns for Time, OrderID, and Mag.
- 5: Orders/Trades window showing a list of trades with columns for Time, Issuer, and Header.
- 6: Orders/Trades window showing a list of orders with columns for Time, DB, b/s, Qnt, Price, and ValidUntil.
- 7: Orders/Trades window showing a list of orders with columns for Time, DB, b/s, Qnt, Price, and ValidUntil.
- 8: Summary window showing client information, money balances, and shares.
- 9: Market data table showing columns for ShortName, BestBid, Ask, BestAsk, Last, Chng%, Trades, Amount, Volume, and B/A.
- 10: Line graph showing market index values over time.
- 11: Summary window showing client information, money balances, and shares.
- 12: Line graph showing market index values over time.

Attēlā norādīto logu atšifrējums (vairāk informācijas nākamajā sadaļā):

- Galvenais logs ar vispārējo tirgus informāciju
- Detalizētā uzdevumu grāmata*
- Cenas izmaiņu grafiks*
- Noslēgtie publiskie darījumi
- Noslēgtie privātie (lietotāja) darījumi
- Ievadītie privātie uzdevumi un darījumi izvēlētajam vērtspapīram*
- Visi ievadītie privātie uzdevumi un darījumi
- Lietotāja naudas un vērtspapīru limiti
- Emitentu, kas izmanto ziņu tālāk-izplatīšanas pakalpojumu, publicētās ziņas
- Baltijas indeksu grafiks
- Baltijas indeksu vērtības

12. Trīs Baltijas akciju cenu grafiki (akcijas iespējams nomainīt)

* - attiecīgajos logos tiek attēloti tirgus dati par vērtspapīru, kas izvēlēts logā Nr.1 (uzklikšķinot uz kādu no vērtspapīriem logā Nr.1, attiecīgajos logos tiek automātiski atspoguļota informācija par izvēlēto vērtspapīru). Attiecīgajos logos ir aktivizēta HL funkcija.

HotLink (HL) funkcija

Dažiem logiem ir pieejama HL funkcija:

Nospiežot HL pogu, attiecīgā loga dati tiek sasaistīti ar citā logā novietoto peles kursoru – izvēloties attiecīgi citā logā uzdevumu grāmatas vai klienta ierakstu, HL sasaistītajā logā tiks automātiski atspoguļoti atbilstošie dati par norādīto uzdevumu grāmatu vai klientu.

Izvēlne. Visas programmas funkcionālās iespējas ir apkopotas zem vairākām izvēlnes sadaļām:

- Action - sistēmas tehniskie uzstādījumi (configuration); atslēgties no programmas (logout); paroles nomaiņa (change pw); iziet no sistēmas (exit)
- Tools – programmā pieejamie logi
- Private - lietotāja privātā informācija (order, trades, positions)
- Help – piekļuve programmas lietošanas instrukcijai
- Windows – navigācijas rīks atvērtajiem logiem

Sistēmas labajā augšējā stūrī ir pieejama poga ("..."), kas ļauj nobloķēt piekļuvi atvērtai programmai. Lai bloķējumu noņemtu ir vēlreiz jāuzklikšķina uz pogas, kura tagad būs nomainījusi savu statusu uz LOCKED. Atvērtajā *Unlock* logā ir jāievada lietotāja parole un jānospiež *UnLock*. Ja aplikācija paliek atvērta uz nakti, tad nākamās dienas rītā aplikācija tiks nobloķēta.

Aplikācijas logi

1. Galvenais logs ar vispārējo tirgus informāciju

Tiešsaistes režīmā nodrošina būtiskāko informāciju par situāciju tirgū: vērtspapīru labāko pieprasījuma un piedāvājuma cenas un attiecīgo apjomu, darījumu apjomus un pēdējās cenas u.c. Loga augšpusē ir pieejamas tabulācijas, lai pārvietotos uz atbilstošajiem tirgiem.

„Custom” tabulācijā ir iespējams ar peles palīdzību ievilkt vai ar copy (CTRL+C)/paste (CTRL+V) funkciju pārņemt atsevišķas akcijas, tādā veidā ir izveidojot savu akciju sarakstu.

Akciju izkārtotumu logā iespējams mainīt ar peles palīdzību – attiecīgo akciju pavelkot uz augšu vai uz leju.

Ja pie kolonnu nosaukuma labajā augšējā stūrī ir redzams trīsstūrītis, tad tas nozīmē, ka uzklikšķinot peli uz kolonnas nosaukuma attiecīgās kolonnas datus iespējams sakārtot pieaugošā vai dilstošā secībā.

Papildus iespējas: novietojot peles kursoru uz galvenā loga un nospiežot peles labo pogu parādīsies izvēlne - izvēloties *Columns* ir iespējams atzīmēt, kuras kolonnas *Desk* logā pievienot vai izņemt; izvēloties *Detailed View* – iespējams atvērt attiecīgās akcijas jaunu detalizēto uzdevumu grāmatas logu; izvēloties *Chart* – attiecīgās akcijas cenas izmaiņu grafiku.

2. Detalizētā uzdevumu grāmata

Atspoguļo izvēlētajā vērtspapīra uzdevumu grāmatā ievadītos pirkšanas un pārdošanas uzdevumus, kā arī darījumus, kas tika noslēgti tirdzniecības dienas laikā ar attiecīgo akciju.

Loga *Buy* un *Sell* sadaļās iespējams redzēt attiecīgajā uzdevumu grāmatā esošos pirkšanas un pārdošanas uzdevumus. Klienta paša ievadītie pirkšanas vai pārdošanas uzdevumi tiek izcelti zilā krāsā.

Ticker sadaļā iespējams sekot līdzi visiem notikumiem, kas attiecīgajā uzdevumu grāmatā notiek (jauna uzdevuma ievade, izmaiņas esošā uzdevumā, darījums, uzdevumu dzēšana utml.).

Ievadītie uzdevumi ir izcelti ar zaļo krāsu, izdzēstie uzdevumi – ar sarkano, izmaiņas uzdevumos – ar zilo un noslēgtie darījumi tiek apzīmēti ar melno krāsu. Norādot uz attiecīgā ieraksta ar kursoru parādīsies paskaidrojošs apzīmējums.

Ticker sadaļā iespējams ar dubultklikšķi izvēlēties kādu notikumu – tādējādi automātiski tiks aktivizēts *History mode* režīms un (dubult)klikšķinot uz notikumiem soli pa solim sekot kā mainījusies situācija uzdevumu grāmatā. Lai izietu no *History mode*, pietiek ar peles kursoru izvēties kāda cita vērtspapīra uzdevumu grāmatu Galvenajā logā.

Ja šim logam ir aktivizēta HL (Hotlink) funkcija, tad dati logā tiek atspoguļoti attiecīgajam vērtspapīram, kas izvēlēts Galvenajā logā.

3. Cenas izmaiņu grafiks

Grafiski attēlo labāko pirkšanas un pārdošanas uzdevumu cenu līmeņus, kā arī noslēgto darījumu cenu un apjomu dienas laikā

Ja šim logam ir aktivizēta HL (Hotlink) funkcija, tad dati logā tiek atspoguļoti attiecīgajam vērtspapīram, kas izvēlēts Galvenajā logā.

4. Noslēgtie publiskie darījumi (Ticker)

Nodrošina informāciju par pirkšanas un pārdošanas uzdevumu norādītā apjoma un cenas izmaiņām, uzdevumu izpildi vai atcelšanu

5. Noslēgtie privātie lietotāja darījumi

Attēlo lietotāja noslēgtos darījumus konkrētajā tirdzniecības dienā

6. Ievadītie privātie uzdevumi un darījumi izvēlētajam vērtspapīram (Orders/Trades)

Logā tiek attēloti izvēlētajā uzdevumu grāmatā lietotāja ievadītie aktīvie uzdevumi un attiecīgajā tirdzniecības sesijā noslēgtie darījumi.

Ir pieejams uzdevumu un darījumu atlases filtrs, kā arī iespējams mainīt uzdevumu parametrus vai atcelt uzdevumus.

7. Visi ievadītie privātie uzdevumi un darījumi (Orders/Trades)

Lietotāja visi aktīvie uzdevumi un attiecīgajā tirdzniecības sesijā noslēgtie darījumi.

8. Lietotāja naudas un vērtspapīru limiti (Summary)

Lietotājam piešķirtās naudas un vērtspapīru pozīcijas, kas attiecīgi ierobežo klienta tirdzniecību noteikto limitu ietvaros. Logs atspoguļo arī lietotāja tirdzniecības statistiku – aktīvo uzdevumu un noslēgto darījumu skaitu, naudas un akciju pozīciju izmaiņas.

Vēl lietotājam ir pieejams logs *Positions* izvēlnē izvēloties *Private*→*Positions*, kas atspoguļo lietotāja naudas un akciju pozīcijas norādot sākotnējo stāvokli (no rīta) un aktuālo (tirdzniecības rezultātā) atlikumu. Lai atjaunotu datus *Positions* logā ir jālieto poga *Refresh*.

9. Emitentu, kas izmanto ziņu tālāk-izplatīšanas pakalpojumu, publicētās ziņas (News)

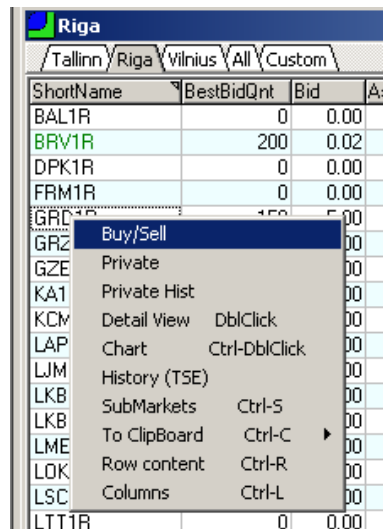
Logā iespējams sekot līdzi tikai to emitentu ziņām, kas izmanto ziņu tālāk-izplatīšanas pakalpojumu. Iespējams atvērt ziņu tālākai apskatei.

Uzdevuma ievade, labošana un dzēšana

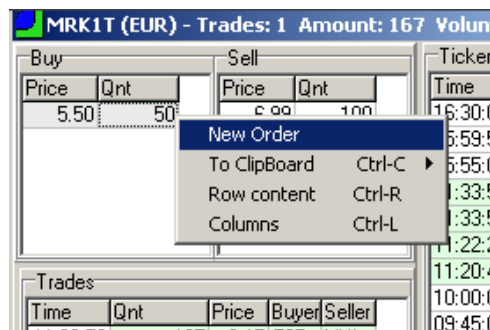
Uzdevuma ievades loga atvēršana

Pirkšanas vai pārdošanas uzdevuma ievade sistēmā iespējama sekojošos veidos:

- Izvēloties Buy/Sell ar peles labo klikšķi Galvenajā logā uz attiecīgā vērtspapīra ieraksta:

- Izvēloties New Order ar peles labo klikšķi attiecīgā vērtspapīra Detalizētajā uzdevumu grāmatā (Buy pusē tiks atvērts logs pirkšanas uzdevumam, Sell pusē – pārdošanas).

- Veicot dubultklikšķi uz attiecīgā vērtspapīra *Bid* vai *Ask* labākajām cenām Galvenajā logā. Uzklikšķinot uz *Bid* lietotājs iegūs jau automātiski aizpildītu pārdošanas uzdevuma formu par uz to mirkli tirgū esošo labāko pirkšanas cenu un kopējo apjomu par labāko cenu, savukārt, uzklikšķinot uz *Ask* lietotājs iegūs automātiski aizpildītu pirkšanas uzdevuma formu par labāko pārdošanas cenu un kopējo apjomu par šo cenu – lietotājam ir iespēja izmainīt pirkšanas vai pārdošanas cenu un apjomu pirms uzdevumu iesūtīt sistēmā.

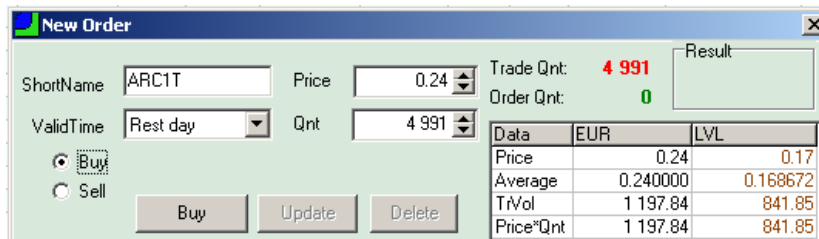
Lietotājiem jābūt uzmanīgiem lietojot šo uzdevumu ievades iespēju, jo sistēma jau automātiski aizpilda cenu un apjomu! Pirms uzdevuma nosūtīšanas uz Baltijas biržu tirdzniecības sistēmu - *Buy* (pirkt) vai *Sell* (pārdot) pogas

nospiešanas – lietotājam jāpārliedzinās par uzdevumā norādīto pirkšanas vai pārdošanas cenu, kā arī akciju skaitu!

Uzdevuma ievades logs:

Izmantojot iepriekš aprakstītos veidus iespējams, iespējams atvērt sekojošu uzdevuma ievades logu:

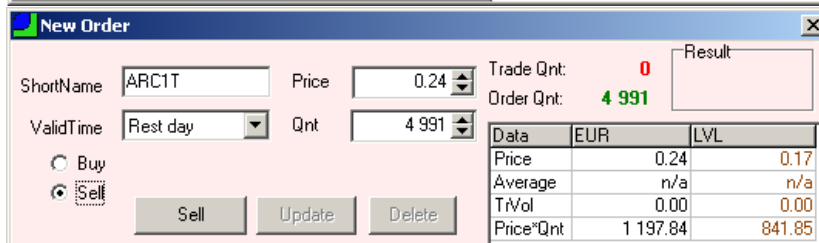
Akciju pirkšanas uzdevumam:

Data	EUR	LVL
Price	0.24	0.17
Average	0.240000	0.168672
TrVol	1 197.84	841.85
Price*Qnt	1 197.84	841.85

ShortName – akcija, kura tiks pirkta vai pārdota
Price – pirkšanas vai pārdošanas cena
Qnt – pirkšanas vai pārdošanas akciju skaits

Akciju pārdošanas uzdevumam:

Data	EUR	LVL
Price	0.24	0.17
Average	n/a	n/a
TrVol	0.00	0.00
Price*Qnt	1 197.84	841.85

Qnt – pirkšanas vai pārdošanas akciju skaits
Buy - Pirkst
Sell - Pārdot

Uzdevuma ievade

Uzdevuma ievades logā nospiežot pogu Buy (Pirkst) vai Sell (Pārdot) uzdevums uzreiz tiks iesūtīts Baltijas biržu tirdzniecības sistēmā.

Lietotājam netiks prasīti nekādi papildus apstiprinājumi – uzdevums tiks ievadīts tirdzniecības sistēmā uzreiz pēc Buy vai Sell pogas nospiešanas!

Ievadītais uzdevums parādīsies Detalizētajā uzdevumu grāmatas logā (2), Ievadīto privātie uzdevumu un logā (7), kā arī uzdevums atspoguļosies lietotāja naudas un vērtspapīru limitos (8).

Ja uzdevuma ievades rezultātā tiek noslēgts darījums, tad to iespējams redzēt Detalizētajā uzdevumu grāmatas logā *Trades* sadaļā (2), Ievadīto privātie uzdevumu un darījumu logā *Trade* sadaļā (7), kā arī noslēgtais darījums atspoguļosies lietotāja naudas un vērtspapīru limitos (8).

Sistēmā esoša Uzdevuma labošana vai atcelšana

Sistēmā esoša uzdevuma parametrus iespējams mainīt:

- Izvēloties *Edit* ar peles labo klikšķi Detalizētajā uzdevumu grāmatas logā, ja peles kursora novietots uz attiecīgā lietotāja uzdevuma;
- Izvēloties *Edit* ar peles labo klikšķi Orders/Trades logā

Lai nosūtītu izmaiņas uz tirdzniecības sistēmu, pēc izmaiņu veikšanas attiecīgā uzdevuma cenā vai akciju skaitā jānospiež poga Update.

Sistēmā esošo uzdevumu iespējams atcelt izvēloties *Delete* iepriekšminētajās izvēlnēs, kā arī nospiežot *Delete* pogu, kad atvērts esošā Uzdevuma labošanas logs.

Uzdevuma ievades loga indikatīvais kalkulators

→ Ja tirgū ir ar ievadāmo uzdevumu savietojams uzdevums, sistēma parādīs apjomu, par kādu uzdevums varētu izpildīties

New Order

ShortName: GRD1R Price: 1.00 Trade Qnt: 0
ValidTime: **Until Cancel** Order Qnt: 10 Result Error

Buy
 Sell

Buy Update Delete

Data	LVL	EUR
Price	1.00	1.42
Average	n/a	n/a
TiVol	0.00	0.00
Price*Qnt	10.00	14.23

Result sadaļā tiks norādīts rezultāts pēc uzdevuma iesūtīšanas sistēmā (Buy/Sell pogas nospiešanas), minot vai uzdevums tika iesūtīts sistēmā (1 Order), kā arī vai uzdevuma ievades rezultātā tika noslēgti daījumi.

Uzdevuma derīguma termiņu ir iespējams norādīt:

- Rest Day (līdz dienas beigām)
- Until Cancel (kamēr netiks izdzēsts)